

Csemegekukorica

1

Táplálkozási jelentősége

- magas szénhidráttartalom – zömében cukor és vízdoldható poliszacharid
- 1%-os zsírtartalom
- viszonylag magas kalóriaérték
- Fehérjeforrás
- karotinoidok - kryptoxantin
- B₁-, B₂-, B₃-, C-vitamin
- számottevő ásványianyag tartalom
- zömében feldolgozóipari célra termesztik

3

- Világszinten összesen kb. 1 millió ha (FruitVeB)
- FruitVeB szerint legnagyobb termelők: USA, Kína EU (Magyaro., Franciao. 18-22 e. ha, Lengyelo. 7-9 e. ha, Olaszo. 4-5 e. ha, Spanyolo.), Oroszo. (16-17 e. ha), Thaiföld, Kanada
- FAOSTAT nem vezet róla külön statisztikát
- Főbb exportőrök (FAOSTAT 2016):
- fagyasztott (420 e. t): USA 23%, Magyaro. 17%, Kína 7%, Franciao. 6%, Belgium 6%
- konzerv (750 e. t): Thaiföld 28%, Magyaro. 24%, Franciao. 13%, USA 12%, Kína 6%
- Magyarország 2. (FruitVeB) vagy 1. (FAOSTAT) a feldolgozott exportban

5

Növényrendszertani besorolás

- Poaceae
- Zea mays
- Zea mays var. mexicana – a vad forma
- Zea mays convar. saccharata - csemegekukorica
- Zea mays convar. microsperma – pattogtatni való kukorica
- **Géncentrum:** Mexikó (Dél-Amerika); csemegekukorica típusokat az észak-amerikai indiánoktól vettük át

2

Gazdasági jelentősége

- Világszinten viszonylag kisebb jelentőségű
- Legnagyobb területen és mennyiségben termesztett zöldségnövényünk (2011-17 átlagában 33,5 e. ha, 520 e. t, 15,5 t/ha); terület zöme öntözött
- Harmadik legnagyobb termelési érték (21,3 Mrd Ft)
- Hajdú-Bihar (45%); Békés, Bács-Kiskun, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Jász-Nagykun-Szolnok
- Feldolgozóipari növény, nagymértékű export, 200-250 e. t konzerv, 70-75 e. t fagyasztott (D, F, GB)
- Frisspiaci max. 1.500 ha, 1/3-a intenzív, 5 e. t exp.
- Szuperédes fajták – konzerv 85%, fagyasztott 50%
- Nő a friss csöves export; hajtátása is megjelent
- Teljes termesztési folyamata gépesített
- Önköltség kb. 500-600 e. Ft/ha (öntözés függő)
- Átvételi átlagaár 40-50 Ft/ka; (szuperédesért többet)

4

Környezeti igényei

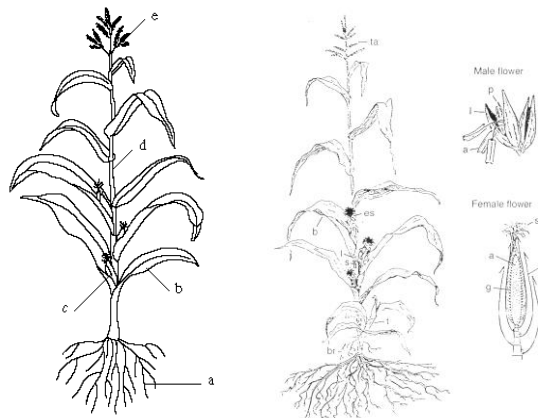
- **Fény:** nagy fényigényű, gyakorlatilag nappalközömbös
- **Hőmérséklet:** T_{opt} = 22±7 °C, csírázási küszöbértéke 10-14°C, fejlődési küszöbök (10) 13 és (30) 35°C, fagyérzékeny
- **Víz:** nagy vízigényű, havi 100 mm, kritikus a 8-16 cm-es növényméret és a virágzás, termésfejlődés időszaka
- **Talaj:** talajkémiai szempontból toleráns, szerkezetre érzékenyebb
- **Tápanyag:** szervestrágya igényes, mind a 3 makroelem kiemelt jelentőségű

6

Botanika, morfológia

- Egyéves, váltivarú, szélbeporzású növény
- **Gyökérzet:** dús, bojtos; zömében járulékos eredetű
- **Szár:** elágazás nélküli, kemény, 1-3 hosszú; fattyúhajtások
- **Levél:** hosszú, lándzsa alakú
- **Virágzat:** ♂ buga, szár csúcsán; ♀ torzsa, levélhónaljban, hosszú bibék, buroklevelekkel borított
- **Termés:** szem, általában sárga, 3-10 mm; e.m.t. 150-300g, Cs.k. 2-4 év

7

8

Fajtatípusok I

takarmánykukorica Su1Su1

csemegekukorica su1su1

normál édes su1su1

cukor *2 (8-16%), WSP *10, 1-3 nap

cukortartalom növelt su1su1 se1se1

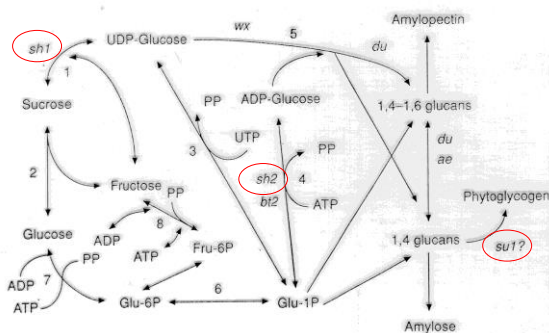
cukor *4 (15-32%), WSP *10, 3-5 nap

szuperédes (15-20%) sh2sh2

cukor *4-6 (20-45%), WSP 0, -10 nap

különbségek: e.m.t. csírázás, izoláció, felhasználási területek

9

10

Fajtatípusok II

- hasznos hőösszeg
- Igen korai 750-800°C < 70 nap
- Korai 800-850°C 70-75
- Középerésű 850-950°C 76-83
- Kései 950°C < 84 <

11

Termesztésének főbb jellemzői

- szervesztrágyázott szakaszba
- talajfertőtlenítés kihagyhatatlan
- szervesztrágya + 100-200 kg N, + P, K, Mg, Mn, B, Zn! (300-500 kg műtrágya/ha)
- zömében helyrevetés, 3-5 cm mélyre; IV/2-VI/3-(VII/1) szakaszolva; sortáv 75-90 cm, tótáv 20-25 cm, 40-50 ezer tő/ha
- palántázás korai célú termesztésnél, 3-4 leveles palánták
- öntözés lineárokkal, vagy csévélődobokkal, kiegészítés 100 mm/hó-ra
- gyomirtás szuperszelektív gyomirtó szerekkel
- betakarítás géppel; tejes érettségben (72-76%-os víztartalom), 2-5 napig van az optimális állapotban, VII/(1)2-IX/3(X/1); 70-80 ezer csó/ha, 15-22 t/ha
- 1 hétig tárolható, 0-2°C-on, 85-95% rh-on

12

Korai termesztés eszközei

- Fajtaválasztás
- Palánta használata – régebben 6x6-os ikertöves tápkocka, ma már inkább tálcás
- Időleges takarás
 - vetőárkos vetés fóliatakarással
 - vetés síkfóliás takarása
 - palántázott növények síkfóliás takarása
 - fóliaalagutas takarás
- (Fóliasátras termesztés)

13

Különböző termesztési módok hatása a Spirit betakarítási idejére

	2006	2007
Takart palántázott (04.06.)	06.22.	06.11.
Takaratlan palántázott (04.20.)	06.26.	06.22.
Takart palántázott (04.20.)	06.26.	06.22.
Takaratlan vetett (04.20.)	07.12.	07.09.

/Orosz és Szlezák/

14